

Mendelova univerzita v Brně
Lesnická a dřevařská fakulta
Ústav nauky o dřevě

Mikroskopické techniky rostlinných pletiv

Krájení parafínových řezů – řešení problémů

pomůcka do cvičení

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR
InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018

Při přípravě mikroskopických řezů se mohou při nedodržení správných pracovních postupů objevovat problémy, které znesnadňují nebo neumožňují vytvořit kvalitní řezy. V následujícím textu je uveden seznam nejčastějších problémů, jejich příčin a také možnosti jejich opravy.

(1) Problém: Předmět vypadává z řezu

Příčina: Mikrovývrt či vzorek dřeva nebyl dobře odvodněn (špatný absolutní alkohol). Rychlý proces tuhnutí (výskyt vzduchových dutin) parafínu nebo špatný typ parafínu.

Způsob opravy: Vzorek rozehrát na vyhřívané desce a znovu zalít do parafínového bločku.

(2) Problém: Řezy se lámou a trhají

Příčina: Vzorek je tvrdý nebo ztvrdl dlouhodobým uložením v ethanolu, špatné proimpregnování vzorku.

Způsob opravy: Vzorek znovu namočit do měkčícího média (voda).

(3) Problém: Řezy se kroutí nebo svinují do ruličky

Příčina: Řezy jsou příliš silné, nedostatečné změkčení vzorku.

Způsob opravy: Snížit tloušťku řezu, popř. znovu očistit vrchní plochu vzorku od parafínu a vložit do měkčícího média (voda).

(4) Problém: Řezy se jednotlivě rozpadají a netvoří souvislý pás (Nárazem nože na hranolek se parafín zahřívá a toto teplo stačí, aby se změkklý parafín slepil a řezy držely pohromadě).

Příčina: Příliš tvrdý parafín, špatně sříznutý vzorek nebo příliš tlusté řezy.

Způsob opravy: Hranolek pravoúhle seříznout, zvýšit jeho teplotu, snížit tloušťku řezu. Zvýšit rychlost krájení.

(5) Problém: Páska řezů není rovná, ale obloukovitě se stáčí

Příčina: Hrany parafínového hranolku nejsou rovnoběžné.

Způsob opravy: Hranolek správně seříznout, aby byly hrany rovnoběžné s ostřím.

(6) Problém: Řezy se nelepí v pásu, při pohybu nože zpět se zachytí a ulpí na parafínovém hranolku

Příčina: Nečistý nebo tupý nůž, špatný úhel nože či čepelky.

Způsob opravy: Vyměnit čepelku nebo naostřit nůž. Změnit úhel nože či čepelky.

(7) Problém: Řezy se vrásčitě krabátí

Příčina: Měkký parafín, v místnosti je vysoká teplota, řezy jsou příliš tenké.

Způsob opravy: Snížit teplotu v místnosti, bločky nechat řádně ztuhnout.

(8) Problém: Řezy i řezná plocha bločků mají příčné čáry a rýhy (rýhy a čáry jsou víceméně kolmé na ostří nože)

Příčina: Na ostří jsou zuby.

Způsob opravy: Vyměnit čepelku nebo naostřit nůž.

(9) Problém: Řezy i řezná plocha mají rýhy rovnoběžné s ostřím, řezy jsou nestejně tlusté.

Příčina: Řezaný předmět je příliš tvrdý, uvolněný nůž či vzorek.

Způsob opravy: Snížit tloušťku řezu nebo zmenšit řezanou plochu vzorku. Zkontrolovat upnutí nože/čepelky a řezaného vzorku.

(10) Problém: Řezy se lepí na nůž

Příčina: Parafín je měkký.

Způsob opravy: Ochladit vzorek nebo použít jiný typ parafínu.

(11) Problém: Řezy se chytají na noži, lpí i na štěpci

Příčina: Třením nože o parafín se řezy elektrizovaly.

Způsob opravy: Někdy stačí dýchnout na řeznou plochu.